

PLENARNE POSIEDZENIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

W dniu 27 II 1971 r. obradowało w Warszawie Plenum Zarządu Głównego PTTK. W posiedzeniu, któremu przewodniczył prezes Piotr Gajewski, obok członków Plenum uczestniczyli zaproszeni goście: przewodniczący Rady Turystyki GKKFiT, przedstawiciel Wydziału Propagandy i Agitacji Komitetu Centralnego PZPR Zbigniew Kulczycki, Sekretarz Krajowej Rady OFSWFiT Józef Topisz.

Plenum przedyskutowało plan realizacji Uchwały Zarządu Głównego PTTK w sprawie *Krajoznawczego programu turystyki* oraz zaakceptowało regulamin i skład Rady Programowej Towarzystwa. Projekt programu omówił wiceprezes Zarządu Głównego PTTK Jacek Węgrzynowicz.

Plenum postanowiło wydać drukiem tekst *Krajoznawczego programu turystyki* oraz przeznaczyć specjalny numer *Ziemi* na opublikowanie materiałów z Ogólnopolskiej Narady Krajoznawczej w Gdańsku i sejmików krajoznawczych.

Plenum postanowiło, aby w I i II kwartale 1971 r. odbyły się zebrania zarządów okręgów i oddziałów a także komisji Zarządu Głównego PTTK na temat dostosowania *Krajoznawczego programu turystyki* do potrzeb terenowych i opracowania regionalnych krajoznawczych programów turystyki.

W drugiej części Plenum ogłoszono apel do wszystkich członków i działaczy PTTK o włączenie się do wielkiej ogólnonarodowej akcji na rzecz odbudowy Zamku Warszawskiego.

Kolejne plenarne posiedzenie Zarządu Głównego PTTK odbyło się w dniach 16—17 X 1971 r. W obradach, którym przewodniczył prezes Piotr Gajewski, wzięli m.in. udział: kierownik Wydziału Propagandy i Agitacji Komitetu Centralnego PZPR Tadeusz Wrębiak, przewodniczący Rady Turystyki GKKFiT dr Zbigniew Kulczycki z Wydziału Propagandy i Agitacji KC PZPR, przewodniczący Krajowej Rady OFSWFiT Jan Kręcielewski, zastępca przewodniczącego GKKFiT Andrzej Trojnar oraz dyrektor Departamentu Turystyki Stanisław Ostrowski. Tematem obrad było sprecyzowanie stano-

wiska PTTK wobec aktualnych problemów turystyki krajowej.

Przed rozpoczęciem obrad uczestnicy Plenum uczcili pamięć zmarłych działaczy Towarzystwa: Adama Albertiego, Stanisława Romaszkana i Jana Sterna.

Problematyka pierwszego dnia Plenum objęła przede wszystkim sprawy związane z kampanią sprawozdawczo-wyborczą w ogniwach i instancjach Towarzystwa. Pod obrady zgłoszono projekty: *Wytucznych Zarządu Głównego* do dyskusji przed VIII Walnym Zjazdem Delegatów PTTK w sprawie programu działalności kół i klubów, *Regulaminu wyborczego PTTK* wraz z kluczem wyborczym delegatów na VIII WZD, *Uchwały Zarządu Głównego* w sprawie przygotowania i przeprowadzenia kampanii sprawozdawczo-wyborczej przed Walnym Zjazdem Towarzystwa. Po dyskusji zostały one przyjęte jednomyślnie wraz z poprawkami wprowadzonymi do *Regulaminu wyborczego*.

W podjętej *Uchwale* Zarząd Główny PTTK uwypuklił szczególnie potrzebę wykorzystania walnych zebrań kół i klubów, a także zjazdów oddziałów i okręgów dla nieskrepowanej, otwartej dyskusji nad programem PTTK, a w powiązaniu z treścią *Wytucznych Komitetu Centralnego PZPR na VI Zjazd Partii* — poszerzenia tej dyskusji na całokształt aktualnych problemów dotyczących polskiej turystyki jako dziedziny, której znaczenie w organizacji wolnego czasu po pracy i nauce urosło do rangi powszechnej potrzeby społecznej.

W *Uchwale* podkreśla się, że w roku akcji sprawozdawczo-wyborczej powinno dokonywać się umocnienie przodującej roli PTTK w polskim społecznym ruchu turystycznym, doskonalenie form i metod organizacyjnych oraz gospodarki Towarzystwa przy równoczesnym rozważnym i odpowiedzialnym dokonaniu wyborów nowych zarządów i komisji społecznych w całym Towarzystwie.

Przed nowymi zarządami i komisjami, w składzie których winni się znaleźć najbardziej zaangażowani, o wybitnych walorach społecznych i wysokich kwalifika-

acjach krajoznawczo-turystycznych działacze Towarzystwa, a także działacze turystyczni wywodzący się ze współdziałających z PTTK organizacji ruchu zawodowego, organizacji młodzieżowych, doświadczeni nauczyciele i działacze kulturalno-oświatowi — staną bowiem zadania na miarę programu, jaki w dziedzinie wypoczynku, rekreacji i turystyki pracującej uchwalił VI Zjazd Partii.

Plenum ustosunkowało się ponadto do informacji o realizacji postulatów zgłoszonych na poprzednim VII WZD. Uznano za konieczne dokonanie przez Prezydium Zarządu Głównego PTTK bardziej szczegółowej analizy dotychczas podjętych prac oraz ustalenia takich działań, które zapewniłyby pełną realizację tych postulatów.

17 X 1972 r. rozpoczęła się ożywiona dyskusja nad aktualnymi problemami turystyki krajowej i projektem wprowadzenia w życie nowej organizacji gospodarki PTTK. Podstawą do wymiany poglądów był referat Prezydium Zarządu Głównego przedłożony przez sekretarza generalnego ZG PTTK Jacka Węgrzynowicza. W dyskusji wzięło udział ponad 20 mówców. Zaangażowanej i rzeczowej krytyce aktualnego stanu turystyki krajowej towarzyszyła jednakże myśl konstruktywna: uznanie potrzeby doskonalenia modelu turystyki polskiej. Stwierdzono potrzebę takiego ukształtowania form państwowej gospodarki turystycznej, aby przy pomocy społecznych usług turystycznych uczynić z turystyki gałąź gospodarki narodowej. Mocno



Gen. J. Czapla dekoruje działaczy PTTK medalami Za Zasługi Dla Obronności Kraju. Fot. A. Piwoński

podkreślano rolę rad narodowych w turystyce, opowiadając się jednakże za systemem koordynowania usług turystycznych przez rady narodowe bez konieczności obciążania rad obowiązkami zarządzania turystyką. Funkcjonowanie systemu koordynacji za pośrednictwem rad narodowych powinno sprzyjać przede wszystkim rozwojowi usług i bazy.

XIII zebranie plenarne Zarządu Głównego PTTK przyjęło *Uchwałę* precyzującą stanowisko Towarzystwa wobec aktualnych problemów turystyki krajowej.

RYSZARD CETNARSKI

CZAK – 71

Prawie 250 doświadczonych działaczy krajoznawczych oddziałów PTTK zgromadził Centralny Zlot Aktywu Krajoznawczego PTTK. W dniach 16—18 VIII 1971 r. uczestnicy Zlotu wędrowali po 18 trasach pieszych, kolarskich, kajakowych i motorowych dokonując przy tym inwentaryzacji krajoznawczej na terenach województwa białostockiego. 19 VIII krajoznawcy biorący udział w Zlocie przybyli do Bryzgly (nad jeziorem Wigry), gdzie wieczorem przy ognisku drużyny z poszczególnych okręgów PTTK dzieliły się wrażeniami z przebytych tras. Podkreślano przy

tej okazji walory krajoznawczo-turystyczne Pojezierza Augustowsko-Suwalskiego.

W dniach 20—21 VIII nastąpił końcowy etap zlotu. Uczestniczył w nim także prezes Zarządu Głównego PTTK Piotr Gajewski oraz sekretarz Krajowej Rady OFSWFiT Józef Topisz.

20 VIII uczestnicy CZAK wysłuchali referatu sekretarza generalnego PTTK Jacka Węgrzynowicza na temat zadań oddziałów PTTK i kierunków działania programowego PTTK przed VIII Walnym Zjazdem Delegatów.

Referent na wstępie uzasadnił potrzebę

szerokiej konsultacji z działaczami terenowymi podstawowych przedsięwzięć podejmowanych przez Zarząd Główny. Omówił on również główne kierunki działalności Towarzystwa w najbliższym okresie.

Po tym wystąpieniu wywiązała się żywa dyskusja, w której działacze PTTK z aprobatą wypowiadali się o kierunkach działalności programowej, przyjętych przez Zarząd Główny. Podczas dyskusji wskazywano na trudności, z jakimi spotykają się działacze PTTK w realizacji programu krajoznawczego wśród młodzieży szkolnej. Mówiono również o środkach zaradczych i o nowych metodach pracy, które pozwolą na rozszerzenie działalności krajoznawczej wśród młodzieży.

Sekretarz Krajowej Rady OFSWFIT Józef Topisz poinformował uczestników Złotu o niektórych pracach podejmowanych przez Krajową Radę dla stworzenia lepszych warunków rozwoju turystyki społecznej.

Prezes Piotr Gajewski podziękował zebranemu aktywowi za twórczy udział w dyskusji i zachęcał do realizacji przyjętej przez Plenum Zarządu Głównego 14 VI 1971 r. *Uchwały* o głównych kierunkach działalności programowej Towarzystwa.

W tym samym dniu w godzinach popołudniowych odbyła się w trzech zespołach dyskusja nad sposobami zacieśnienia więzi pomiędzy członkami Towarzystwa skupionymi w kołach i klubach oraz wykorzystywania ich inicjatywy dla realizacji *Krajoznawczego programu turystyki*. Radzono również nad możliwościami wzmocnienia wpływu Towarzystwa na kształtowanie współczesnego modelu turystyki w różnych środowiskach społecznych poprzez właściwą działalność programową;

podstawowych ogniw PTTK: oddziałów, kół i klubów.

Ponadto zespół wyłoniony z członków Rady Programowej CZAK dokonał oceny prac konkursowych zgłoszonych przez poszczególne drużyny. Za najlepsze uznano równorzędne prace: drużyny z okręgu poznańskiego kierowanej przez Mieczysława Duralskiego nt. *Jak powinno przebiegać szkolenie kadry PTTK* oraz z okręgu zielonogórskiego kierowanej przez prezesa okręgu Izabellę Wyglądacz nt. *Co oznacza w praktyce przyjęcie „Krajoznawczego programu turystyki”*.

W godzinach popołudniowych prezes Zarządu Głównego PTTK Piotr Gajewski, przy udziale specjalnej komisji Rady CZAK, wizytował obozowiska wszystkich drużyn. Najwięcej punktów otrzymał biwak drużyny Izabelli Wyglądacz z Zielonej Góry. Wieczorem uczestnicy Centralnego Złotu Aktywu Krajoznawczego obejrzeni występy zespołu artystycznego *Suwalszczyzna* oraz wysłuchali *zwódki* miejscowego gawędziarza.

W ostatnim dniu złotu (21 VIII) ponownie odbyła się dyskusja w zespołach na temat zadań oddziałów PTTK w działalności krajoznawczej wśród młodzieży szkolnej w świetle *Uchwały Zarządu Głównego PTTK* w tym zakresie oraz Zarządzenia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 VI 1971 r.

Wieczorem na pożegnalnym ognisku sekretarz generalny Zarządu Głównego PTTK Jacek Węgrzynowicz dokonał ogólnego podsumowania dorobku programowego CZAK-71. Przekazał również wyrazy uznania dla bezpośredniego organizatora CZAK — Zarządu Okręgu PTTK w Białymstoku za sprawną organizację imprezy, dzięki czemu można było zrealizować cele programowe, jakie przed tą imprezą zostały postawione. Szczególne podziękowanie złożył Cezaremu Wójcickiemu — wiceprezesowi Okręgu, który pełnił funkcję komandora Złotu.

RUCH TURYSTYCZNY PRL — NRD W 1972 ROKU

Wprowadzenie w życie z dniem 1 I 1972 r. postanowień umowy zawartej w dniu 25 XI 1971 r. pomiędzy PRL i NRD o wzajemnych podróżach obywateli obu państw rozpoczęło nowy etap w stosunkach łączących PRL i NRD. Po raz pierwszy w historii przekroczenie granicy między Polską a NRD stało się szeroko dostępne dla obywateli obydwu państw. Stało się przez

to dodatkową spójnią utrwalającą przyjaźń i braterstwo, sprzyjającą socjalistycznej integracji.

Dzięki bezpośrednim kontaktom organizacyjnej i instytucji państwowych powstają nowe formy współpracy politycznej, gospodarczej i kulturalnej. Wspólnemu rozwiązywaniu problemów służy współpraca na szczeblu centralnym, wojewódzkim i po-

wiatowym. Wpływa to na kształtowanie politycznych przeobrażeń politycznych i społecznych w naszych krajach.

Wcielenie w życie postanowień umowy o bezdewizowym i bezpaszportowym ruchu turystycznym pomiędzy PRL i NRD było przedmiotem dużego zainteresowania i opieki ze strony kierownictw partyjnych i państwowych PRL i NRD. W Polsce nad realizacją umowy czuwała Rządowa Komisja Resortowa powołana decyzją prezesa Rady Ministrów w dniu 1 XII 1971 r. Komisja sprowadzała podjęcie szeregu decyzji usprawniających ruch turystyczny zarówno w zakresie formalności celnych, dewizowych, jak i w zakresie komunikacji, handlu, gastronomii i bazy noclegowej. Równocześnie rząd PRL zapewnił wykonanie zadań związanych z realizacją umowy podejmując w dniu 14 IV 1972 r. decyzję zmierzającą do poprawy warunków recepcji turystycznej, usprawnień komunikacji oraz podniesienia estetycznego wyglądu miejscowości frekwentowanych przez turystów z NRD. Ogółem przeznaczono na te cele 191 mln zł oraz dodatkowo 40 mln zł z Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku na budowę campingów i pól namiotowych w województwach granicznych. Wielkie zaangażowanie i poparcie dla spraw związanych z realizacją umowy wykazały władze partyjne i administracyjne województw granicznych.

Ruch turystyczny pomiędzy PRL i NRD oparty na nowych zasadach osiągnął nie notowane w latach ubiegłych rozmiały. W okresie od I do 30 XI 1972 r. przekroczyło granicę 8,8537 mln. obywateli PRL udających się do NRD, natomiast do Polski przybyło w tym okresie 6,4586 mln. obywateli NRD. Ruch turystyczny w ciągu trzech kwartałów systematycznie wzrastał a największe nasilenie przypadło na miesiące letnie (okres szczytu urlopowego w III kwartale) — 51,7% wyjazdów obywateli PRL do NRD oraz 51,2% przyjazdów obywateli NRD do Polski, przy czym liczba wyjeżdżających obywateli PRL znacznie przekraczała liczbę przyjeżdżających stamtąd do Polski turystów.

Zawarte pomiędzy Polską i NRD porozumienie wprowadziło szereg nowych elementów do pracy biur podróży, co wymagało usprawnienia działalności organizacyjnej, polegającej przede wszystkim na decentralizacji obsługi oraz opracowaniu nowych form współpracy przystosowanych do wielokrotnie zwiększonego ruchu turystycznego jak też skracania czasu wymiany korespondencji dotyczącej rezerwacji usług wzajemnie zleczanych, przede wszystkim usług no-

clęgowych. W tym celu wprowadzono szereg zmian do zawartych pomiędzy biurami podróży umów oraz ustalono formy organizacyjne bezpośrednio współpracy oddziałów terenowych biur podróży PRL i NRD. Jednocześnie prowadzono systematycznie konsultacje pomiędzy Dyrekcją *Reisebüro*, Zjednoczeniem Przedsiębiorstw Turystycznych *Orbis* i innymi polskimi biurami podróży w celu przeprowadzenia analizy realizacji umów jak też wprowadzenia dalszych usprawnień organizacyjnych.

Przyjęto następujące zasady współpracy biur podróży:

- wzajemna rezerwacja bazy noclegowej z gwarancją wykorzystania jej w określonym procencie,
- rezerwacja bazy noclegowej na podstawie zamówień każdorazowo potwierdzanych w określonych terminach przez stronę przyjmującą,
- wykorzystanie bazy noclegowej zarezerwowanej dla wycieczek standardowych z zagwarantowanym stronie wysyłającej możliwości zmiany programu.

W ramach tych ustaleń polskie biura kontraktowały w NRD na zasadzie gwarancji w różnych miejscowościach i terminach ok. 800 miejsc w bazie hotelowej różnych kategorii. Wykorzystanie tych miejsc wyniosło tylko ok. 50% z powodu braku możliwości oceny tendencji wyjazdowych przy nowych zasadach (kierunki, dni tygodnia, kategoria bazy noclegowej). *Reisebüro* zarezerwowało w Polsce ok. 600 miejsc noclegowych głównie w miejscowościach wypoczynkowych w hotelach, pensjonatach i częściowo w kwaterach prywatnych. Wykorzystanie miejsc wyniosło ok. 60%. Rezerwacja bazy noclegowej na zasadzie zamówień była często stosowaną formą, przy czym głównym mankamentem były zbyt długie terminy odpowiedzi na zamówienia spowodowane znaczną liczbą zgłoszeń i trudnościami telekomunikacyjnymi.

Jak wykazały tendencje roku 1972, struktura zorganizowanego ruchu turystycznego w obu krajach jest nieco odmienna. Wyjazdy z Polski do NRD to przeważnie wyjazdy krótkie, kilkudniowe do dużych ośrodków miejskich (głównie do Berlina, Drezna i Lipska). Natomiast obywatele NRD przyjeżdżają do Polski głównie na krótki wypoczynek w rejonach nadmorskie, nad jeziora, w rejon Tatr i na tereny przygraniczne. Zapotrzebowania polskich biur podróży na wyjazdy do NRD były w zasadzie pokrywane w ok. 50%. Natomiast zapotrzebowanie *Reisebüro* na wyjazdy do Polski pokrywane było w ok. 80%. Odmowy przyjęcia zamówień wy-

nikaly głównie z braku miejsc noclegowych w określonych miejscowościach i terminach.

W roku 1972 (do 30 IX) w sposób zorganizowany za pośrednictwem biur podróży wyjechało korzystając z pełnych lub częściowych świadczeń — z Polski do NRD ok. 200 tys. osób, z NRD do Polski ok. 100 tys. osób.

Porównanie wyników roku bieżącego i ubiegłego wykazuje wzrost wyjazdów z Polski do NRD sześciokrotny, a z NRD do Polski — trzykrotny. Ocena wielkości ruchu turystycznego z Polski do NRD w 1972 r. wskazuje na mały udział turystyki zorganizowanej w stosunku do globalnej wielkości ruchu. Dominował ruch żywiołowy o nie zawsze turystyczno-krajoznawczym charakterze, zwłaszcza w III kwartale 1972 r. Mając na uwadze uniknięcie obciążania bilansu płatniczego oraz nadanie ruchowi turystycznemu z Polski do NRD charakteru zgodnego z założeniami umowy o wzajemnych podróżach obywateli obu państw w listopadzie 1972 r. podjęto decyzje mające na celu:

— ograniczenie wyjazdów do NRD grup

niewłaściwie zorganizowanych, wyjeżdżających taborami autobusowym niesprawnym technicznie i o nieestetycznym wyglądzie,

- zapobieganie nadmiernemu zakupowi marek przez obywateli PRL,
- zwalczanie wypadków przywożenia z NRD towarów na sprzedaż,
- zwiększenie przyjazdów obywateli NRD.

Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki, realizując przyjęte ustalenia w zakresie normalizacji wyjazdów obywateli PRL do NRD, wydał w dniu 17 XI 1972 r. zakaz organizowania przez biura podróży i organizacje turystyczne wycieczek autokarowych do NRD w okresie od 20 XI do 28 II 1973 r. Zakaz ten nie dotyczył wycieczek autokarowych zakontraktowanych przed 20 XI 1972 r. Przejściowe ograniczenie w ruchu turystycznym do NRD wpłynęło na poprawienie struktury tego ruchu a opracowywane przez GKKFiT nowe zasady zbiorowych wyjazdów do krajów demokracji ludowej (książeczki walutowe i limit 7 tys. zł na rok) będą ten ruch kształtować zgodnie z obowiązującymi zasadami.

STANISŁAW BŁAZIAK

PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Ochrona środowiska przyrodniczego była przewodnim motywem narady, zorganizowanej 28 I 1972 r. w Ogólnopolskim Komitecie FJN.

Narada, którą otworzył przewodniczący Komitetu — prof. J. Groszkowski stała się przeglądem dorobku, a zwłaszcza — problemów i zadań w tej dziedzinie. Referat na temat głównych problemów ochrony środowiska w Polsce wygłosił prezes Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej, Z. Januszko.

Obrazy prowadził i podsumował przewodniczący Komisji Ogólnopolskiego Komitetu FJN do Spraw Zadrzewiania Kraju i Ochrony Środowiska Przyrodniczego kierownik Wydziału Rolnego Komitetu Centralnego PZPR E. Mazurkiewicz.

W posiedzeniu uczestniczyli również m. in. minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego — J. Popko, wiceminister gospodarki komunalnej — L. Ochocki, wiceprezes Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej, pre-

zes Zarządu Głównego LOP — W. Janiszewski.

W czasie narady stwierdzono, że szczególnym osiągnięciem w dziedzinie ochrony środowiska są pomyślne wyniki akcji zadrzewiania, której patronuje FJN. Zadania przewidziane Uchwałą Rady Ministrów z 1959 r. zostały znacznie przekroczone; zamiast 100 mln drzew i 60 mln szt. krzewów w latach 1959—69 zasadzono 120 mln drzew i 145 mln krzewów. W latach 1970—71 zasadzono 23 mln drzew i 34 mln krzewów.

Narada zorganizowana przez Ogólnopolski Komitet FJN sprecyzowała główne kierunki pracy terenowych komitetów FJN w zakresie ochrony środowiska człowieka, podkreślając potrzebę dalszego zacieśniania współpracy w tej dziedzinie z organizacjami społecznymi i młodzieżowymi.

Zagadnienie ochrony środowiska człowieka podejmują również inne organizacje społeczne. W ramach prac przygotowawczych do VI Kongresu Techników Polskich,

w dniach 2—3 XII 1971 r. odbyła się w Warszawie III Ogólnopolska Konferencja Naukowo-techniczna nt. *Przemysł a ochrona czystości środowiska*. Z inicjatywą zwołania kolejnej konferencji, w której udział wzięło ponad 300 wybitnych specjalistów z całego kraju, wystąpił Oddział Warszawski Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych.

Omawiano problemy związane z przeciwdziałaniem zanieczyszczeniu środowiska przez przemysł. Ochrona wody, gleby i powietrza przed zanieczyszczeniem, a więc utrzymanie czystości środowiska człowieka jest podstawowym zadaniem techniki sanitarnej, owocnie współpracującej z przedstawicielami wielu innych dziedzin nauki.

Uczestnicy obrad wysłuchali interesujących referatów: prof. dra Walerego Goetla — poświęconego zagadnieniu ochrony przyrody w procesie uprzemysłowienia kraju, prof. dra Zygmunta Rudolfa — o roli inżyniera sanitarnego w ochronie środowiska człowieka, prof. dra Bohdana Główniaka, który skoncentrował się na przedstawieniu metod ochrony powietrza atmosferycznego przed niektórymi zanieczyszczeniami. Ponadto doc. dr hab. inż. Henryk Mańczak przedstawił główne kierunki ochrony wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem w świetle współczesnych badań.

Prace naszych uczonych, rozwój szeregu instytucji państwowych patronujących ochronie przyrody sprawiają, że Polska znajduje się w rzędzie postępowych pod tym względem krajów. Od sierpnia 1970 r. działa — pod kierunkiem wicepremiera Z. Tomala — organ rządowy o charakterze międzyresortowym i koordynującym — Polski Komitet Ochrony Środowiska Człowieka. Tematyką ochrony zajmuje się kilka komitetów PAN i instytutów resortowych, przygotowany jest rządowy projekt powołania Instytutu Ochrony Środowiska. Na Śląsku powstaje pierwsze w naszym kraju Centrum Ochrony Środowiska. Placówka ta jest organizowana w wyniku porozumienia między rządem PRL, a Organizacją Narodów Zjed-

noczonych, która finansuje częściowo to przedsięwzięcie. Centrum będzie pełnił różniczną funkcję, ale głównym jego celem jest wypracowanie modelu ochrony środowiska w wielkich aglomeracjach przemysłowych. Tu prowadzone będą prace w zakresie ochrony wód, powietrza oraz likwidacji odpadów poprzemysłowych.

Naukowcy pracujący w Centrum otrzymają do dyspozycji najnowocześniejszą aparaturę kontrolno-pomiarową, która pokryje cały obszar Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Centrum posiadać będzie część instytutowo-laboratoryjną, dużą halę technologiczną, salę wystawową oraz część administracyjną i zaplecze. Powstawaniu tej placówki towarzyszy duże zainteresowanie władz tego regionu. Centrum Ochrony Środowiska zostało zaliczone do priorytetowych w województwie katowickim.

Istotne znaczenie dla ochrony środowiska naturalnego ma Rozporządzenie Rady Ministrów PRL z 1972 r. określające regiony intensywnego rozwoju gospodarki leśnej oraz ochronnych obszarów leśnych. Pierwsze z nich wyznaczono we wszystkich województwach w kraju włączając w ten rejestr kilkaset nadleśnictw. Ochronę w postaci zakazu zlokalizowania zakładów o ujemnym oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze — zapewniono najcenniejszym partiom drzewostanów, w tym puszcach, Borom Tucholskim, lasom Pojezierza Kaszubskiego, sudeckim, karpackim i innym.

Tereny leśne, położone wokół miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców oraz miejscowości uzdrowskowo-wypoczynkowych, a w uzasadnionych przypadkach również wokół mniejszych miast i ośrodków przemysłowych, dostosowane będą do potrzeb wypoczynku i ochrony zdrowia.

Na terenach, które wojewódzkie rady narodowe uznają za ochronne, będzie obowiązywać nie tylko zakaz budowy zakładów przemysłowych o szkodliwym oddziaływaniu na naturalne otoczenie, lecz i wznieszenia wszelkich innych obiektów z wyjątkiem tych, które służą celom gospodarki leśnej, ochronie zdrowia, rekreacji oraz obsłudze turystycznej.